

Klachtnummer 2023/183

Advies aan:

het bestuur van [bestuur] te [vestigingsplaats] (verder: het bestuur)

inzake

de klacht van [klaagster] (verder: klaagster), moeder van [leerling], leerling van [school] te [vestigingsplaats] (verder: de school).

I. Verloop van de klachtenprocedure

De landelijke klachtencommissie voor het christelijk onderwijs (verder: de Commissie) heeft op 19 juli 2023 de klacht en het ingevulde klachtenformulier ontvangen. De klacht is gericht tegen [directeur], directeur van de school (verder: de directeur). De Commissie heeft op 12 september 2023 van mr. A.H.M. Agbakuru - van Bavel, advocaat werkzaam bij Verus te Woerden (verder: de gemachtigde van de school) een verweer ontvangen.

De Commissie heeft de klacht op een online hoorzitting behandeld op 25 september 2023. De Commissie heeft tijdens deze online hoorzitting de navolgende personen gehoord:

- klaagster, vergezeld van de vader van [leerling] (verder: klager) gezamenlijk verder aangeduid als klagers;
- de directeur;
- de gemachtigde van de school;
- [bestuurder], interim bestuurder (verder: de bestuurder).

Feiten en omstandigheden

[leerling] zal in schooljaar 2023/2024 leerling van groep 8 van de school zijn. De school heeft aan het einde van schooljaar 2022/2023 besloten de groep van [leerling] (toenmalige groep 7) op te splitsen en heeft [leerling] in het nieuwe schooljaar ingedeeld in de combinatieklas 7/8.

II. Standpunt van klagers

Klagers begrijpen dat het een lastige taak voor een school en een schoolbestuur is om een groepsindeling te maken waarbij zij iedereen tevreden stelt. Klagers begrijpen ook dat een directeur terughoudend is toe te geven aan wensen van individuele ouderparen/leerlingen, gelet op de precedentwerking. Klagers zijn echter van mening dat bij het maken van de klassenindeling voor het nieuwe schooljaar 2023/2024, waarbij [leerling] is ingedeeld in de combinatieklas 7/8 en niet in de jaarklas 8, onzorgvuldig is gehandeld en de belangen van [leerling] onvoldoende zijn meegewogen. Hierdoor is sprake van een radicale wijziging die onnodig en ongewenst is in het laatste basisschooljaar.

[leerling] gaat tezamen met 23 andere leerlingen van groep 7 naar groep 8. [leerling] heeft (met name) in groep 6 een moeilijke periode gehad waarin hij is gepest en [leerling] terneergeslagen was. Het is

duidelijk dat zijn resultaten hieronder hebben gelden. Er zat een tijdelijk dip in zijn resultaten. De problemen in de klas spelen al langere tijd en als gevolg van de (pest)problematiek is er reeds een behoorlijk aantal leerlingen van school gegaan.

[leerling] heeft zich in het schooljaar 2022/2023 herpakt, is emotioneel opgeleefd en heeft vriendschappen gesloten. Zijn resultaten zijn weer terug op het niveau van voor de moeilijke periode. Binnen de klas waren er nog steeds problemen en de school heeft meerde trajecten opgestart (of doorgestart) om de orde in de klas te herstellen. [leerling] heeft geen actieve bijdrage gehad in de problematiek en is ook niet (langer) het slachtoffer hiervan geweest.

De groep 6 van de school in schooljaar 2022/2023 bevat te veel kinderen voor één groep. De school heeft daarom besloten die klas in tweeën te splitsen. Het ene deel wordt een zelfstandige groep 7 en het andere deel wordt gecombineerd met een aantal leerlingen uit de groep 7 (de groep van [leerling]) waardoor een groep 7/8 ontstaat. [leerling] is in deze combinatiegroep ingedeeld in het schooljaar 2023/2024. Uit de groep van [leerling] worden slechts 7 kinderen in nieuw gecreëerde groep geplaatst. De andere leerlingen zullen een jaarklas groep 8 vormen.

De groeps grootte van de klas van [leerling] (in groep 7) is in beginsel geen reden om de klas te splitsen, zeker niet in een cruciaal laatste jaar als groep 8. In de nieuwe klas zitten geen vriendjes of vriendinnetjes van [leerling] of kinderen met wie hij een klik heeft. [leerling] is dan ook erg bedreefd over de klassenindeling. Klagers zijn bang dat [leerling]' resultaten opnieuw zullen terugvallen.

Klagers betreuren het dat de school niet de moeite heeft genomen de ouders van de leerlingen die in de combinatieklas zijn geplaatst vooraf te informeren over de wijziging van de klassenindeling. Hoewel niet noodzakelijk, is het gezien de impact en het feit dat het een radicale wijziging is in het laatste schooljaar van de leerlingen was het wel wenselijk, zo stellen klagers. Klagers hebben, na bekendmaking van de indeling hun ongenoegen geuit bij de directeur. De directeur is blijven herhalen dat er goed over de splitsing van de klas is nagedacht en stond niet open voor de argumenten van klagers. Klagers hebben de rigide houding van klagers als arrogant en afstandelijk ervaren. Klagers hebben het gevoel dat er niet naar de individuele belangen van [leerling] is gekeken en dat deze onvoldoende zijn meegewogen.

Klagers willen graag dat [leerling] alsnog in de jaarklas 8 wordt geplaatst. Klagers dragen daartoe het navolgende aan:

- de argumenten van de school om de groep te splitsen (omdat groep 6 te groot is voor 1 klas) doet onvoldoende recht aan de (individuele) belangen van de leerlingen in de groep van [leerling] (groep 7).
- een wijziging in de klassenindeling in het laatste schooljaar is ongebruikelijk en ongewenst.
- hoewel kinderen die aanvankelijk ontevreden zijn over een andere groepsindeling alsnog hun draai vinden, is het aannemelijk dat dit in veel mindere mate geldt voor leerlingen in het laatste basisschooljaar. Dit laatste basisschooljaar vormt de basis voor de herinneringen aan de basisschoolperiode en de afsluiting van een belangrijke levensfase.
- er is bij de nieuwe groepsindeling onvoldoende rekening gehouden met de individuele belangen van [leerling], terwijl uit zijn voorgeschiedenis opgemaakt kan worden dat zijn resultaten onder deze wijziging zullen gaan lijden en dit consequenties zal hebben voor zijn vervolgonderwijs. [leerling] realiseert zich dat de vriendschappen en banden opgebouwd in schooljaar 2022/2023 zullen wegvallen. [leerling] heeft met de klasgenoten die tezamen met [leerling] zijn ingedeeld in de combinatieklas geen klik en ook qua niveau is er geen match.

- de leerlingen verantwoordelijk voor de problemen in schooljaar 2022/2023 worden bij elkaar in een klas gehouden. [leerling] wordt geslachteerd terwijl hij geen actieve bijdrage heeft geleverd aan de problematiek, in plaats van te kiezen voor de optie de 'probleemkinderen' uit elkaar te halen. Dit laatste heeft voor klagers ook niet de voorkeur, gelet op het feit dat het ook voor deze leerlingen het laatste schooljaar is. Klagers menen dat het bij elkaar houden van de groep, gelet op het aantal leerlingen zou dit mogelijk moeten zijn, de voorkeur geniet.

III. Standpunt van verweerder

De school heeft al enige jaren te maken met problemen bij de leerlingen van groep 7 (schooljaar 2022/2023). In de groep was sprake van problemen die invloed hadden op de sociale veiligheid. Er was sprake van zeer uitdagend gedrag bij een aantal leerlingen uit de groep en regelmatig waren deze leerlingen respectloos naar medeleerlingen en leerkrachten. Pedagogisch leverde dit een enorme uitdaging op voor de leerkrachten. Er zijn in de voorgaande jaren diverse interventies gepleegd door de school, waaronder de inzet van sociale vaardigheidstrainingen, gesprekken met ouders, een ouderavond en inzet van een extern expertisecentrum. Ondanks de positieve veranderingen is de groep een intensieve groep gebleven.

In de groep 6 van schooljaar 2022/2023 waren er ontwikkelingen gaande die vroegen om een herijking van de groepsindeling. Aanvankelijk heeft de school de keuze gemaakt in schooljaar 2023/2024 een jaarklas 7 te vormen met 31 leerlingen, in juni 2023 is de school gebleken dat dit niet meer passend was. Daarnaast heeft de school besloten de groep van [leerling] niet bij elkaar te houden, dit mede op het veelvuldig aangeven van de leerkrachten dat er echt iets moest gebeuren.

De omstandigheden van de groep 6 en groep 7 in schooljaar 2022/2023 hebben gemaakt dat de school er voor heeft gekozen de groepen op te splitsen en in schooljaar 2023/2024 één jaarklas 7, een combinatiegroep 7/8 en een jaarklas 8 te formeren. Hierdoor worden de groepen kleiner, kunnen de leerlingen beter begeleid worden en is het gemakkelijker voor de leerkracht om hier les aan te geven. De school dient immers ook voor een veilige werkomgeving voor haar leerkrachten te zorgen en teamleden te beschermen tegen de mogelijkheid van uitval. Er zijn in de afgelopen schooljaren veel signalen binnengekomen van teamleden en er zijn ook de nodige leerkrachten uitgevallen op de groep van [leerling]. De school en het bestuur als goed werkgever dienen hier maatregelen op te nemen.

Nadat het bestuur akkoord gegeven heeft voor de nieuwe indeling, is op 3 juli 2023 aan ouders meegedeeld dat de leerlingen die in schooljaar 2023/2024 in groep 7 en groep 8 zitten in drie groepen verdeeld zullen worden. De groepsindeling is vervolgens op 10 juli 2023 gemaakt na een vergadering van het bovenbouwteam. Op 11 juli 2023 is de groepsindeling bekend gemaakt aan de ouders en de leerlingen van de groepen. Klagers hebben in de week waarin de groepsindeling bekend gemaakt is beiden contact opgenomen met de directeur om aan te geven dat zij het niet eens zijn met de groepsindeling. De directeur heeft eerst met klaagster gesproken, de directeur heeft klaagster in dit gesprek de motivatie voor de groepsindeling toegelicht. Uit het gesprek blijkt dat de directeur en klaagster een andere kijk op de zaak hebben. Vervolgens heeft klager telefonisch contact opgenomen met de directeur. De directeur heeft in dit gesprek geprobeerd nogmaals de motivering aan klager uit te leggen, maar klager heeft aangegeven hier geen prijs op te stellen.

In de week nadat de groepsindeling bekend is gemaakt blijkt dat er nog twee (ouders van) leerlingen problemen hebben met de groepsindeling. Klaagster heeft hierop nogmaals contact opgenomen met

de school omdat zij een oplossing zag voor het door haar ervaren probleem, namelijk deze twee andere leerlingen in de combinatiegroep plaatsen en [leerling] in de jaarklas 8. De directeur heeft hier echter geen gehoor aan gegeven. Klaagster belt vervolgens later in de week met de leerkracht van [leerling] en geeft aan dat als [leerling] niet in de andere groep geplaatst wordt hij naar een andere school zal gaan.

De school wijst op haar eigen beleidsvrijheid bij het indelen van groepen. Zij wijst de Commissie er op dat zij in dergelijke gevallen slechts marginaal dient te toetsen.

De reden waarom de school overgegaan is tot splitsing moge duidelijk zijn. De groep 6 (schooljaar 2022/2023) had te veel leerlingen voor een groep en de negatieve dynamiek in groep 7 (schooljaar 2022/2023) diende doorbroken te worden.

De motivering om [leerling] in de combinatiegroep te plaatsen is als volgt. Er zitten in de groep van [leerling] een drietal leiders voor wat betreft de problemen die er in de groep zijn. [leerling] is in het groepsproces geen leider, maar een volger. Hij kopieerde heel sterk het negatieve gedrag van bepaalde leerlingen en versterkte daardoor dit negatieve gedrag. De school wil dit doorbreken. Om dit te bereiken is ervoor gekozen [leerling] in de combinatiegroep te plaatsen. Hierdoor ontstaat voor [leerling] een rustige sfeer waarin hij kan leren en waarin hij zijn eigen gedragskeuzes kan leren maken. Namelijk kopieer geen groepsgedrag, maar sta zelf sterk. Er is bewust gekomen om de drie leiders wel in één groep te laten. Dit had een aantal redenen. De school heeft hiermee maar één zeer uitdagende groep, bij verdeling van de leerlingen kunnen twee pedagogisch zeer uitdagende groepen ontstaan. De groep is door de splitsing kleiner en overzichtelijker en daardoor beter handelbaar voor de leerkrachten geworden. De school voorzag dat er in de combinatiegroep bij verdeling van de leiders nieuwe bondjes en machtsblokken zouden worden gevormd.

De school kan klagers niet volgen in hun standpunt dat onvoldoende rekening is gehouden met de individuele belangen van [leerling]. In de nieuwe combinatiegroep zitten twee andere leerlingen die hoog scoren en net als [leerling] meedraaien in een 8+ groep. Er zou, volgens de school, een mooie klik kunnen ontstaan tussen deze leerlingen. De school ziet indeling in de combinatiegroep als een kans. [leerling] kan in alle rust zijn talenten tot uiting laten komen. De school benadrukt overigens dat het niet zo is dat [leerling] de leerlingen uit de andere groep nooit meer ziet. Zij gaan samen op kamp, zullen gezamenlijk de eindmusical uitvoeren, zullen gezamenlijk pauze hebben en in de middagen zullen er soms gezamenlijke lessen plaatsvinden. Kortom, er zijn dagelijks en veelvuldig contactmomenten tussen beide groepen.

De school kan klagers evenmin volgen met betrekking tot de door hen als rigide ervaren houding van de directeur. De directeur herkent zich hier niet in. De directeur heeft vastgehouden aan de groepsindeling en heeft de motivering hiervoor meerdere malen aan klagers willen uitleggen. Klagers stonden hier niet voor open. Het feit dat klagers hun doel (overplaatsing naar jaarklas 8) niet hebben bereikt wordt nu uitgelegd als rigide.

De school verzoekt de Commissie de klacht ongegrond te verklaren.

IV. Overwegingen van de Commissie

Een school heeft bij het samenstellen van de groepen beleidsvrijheid, de Commissie toetst een klacht over groepsindeling daarom met terughoudendheid. De Commissie zal beoordelen of de school bij de

indeling een redelijke procedure heeft vastgesteld, of de school deze procedure ook heeft gevolgd en of de procedure niet heeft geleid tot een evident onjuiste groepsindeling.

Een verandering in de groepsindeling hoeft in beginsel niet van te voren met elke individuele ouder overlegd te worden, tenzij er zwaarwegende omstandigheden van een leerling in de afweging moeten worden betrokken om tot een zorgvuldige indeling te komen. Het sociaal-emotioneel welbevinden van een leerling in de groep is belangrijk. De Commissie begrijpt dat klagers, de periode waarin het met [leerling] op emotioneel gebied niet goed ging beschouwen als zwaarwegende omstandigheid ten aanzien van zijn sociaal-emotioneel welbevinden en menen dat dit meegewogen had moeten worden.

Dat [leerling] een lastige periode heeft doorgemaakt is bekend bij de school. De school heeft ter zitting verklaard dat zij mede gelet hierop, meent dat [leerling] beter af is in de combinatiegroep omdat hij in de combinatiegroep beter tot zijn recht zal kunnen komen en [leerling] zelf sterk komt te staan in plaats van negatief groepsgedrag te kopiëren. De school heeft voorts aangegeven bij de indeling van de groep te hebben gekeken naar de groepsgrootte, de groepsopbouw, de pedagogische uitdagingen in de groep en het vriendjes- en vriendinnetjescriterium. Dit laatste is echter niet leidend geweest, dit in verband met de druk die er door een aantal leerlingen op de leerkrachten en groep wordt gelegd.

De door de school gebruikte criteria komen de Commissie niet onredelijk voor. De Commissie kan de achterliggende gedachte bij de door de school genomen beslissing begrijpen. De vriendschappen in de groep kunnen immers hebben bijgedragen aan het ongewenste gedrag in de klas van bepaalde leerlingen.

Hoewel de nieuwe groepsindeling met name is ingegeven vanuit de groepsgrootte van groep 6 (schooljaar 2022/2023) en de negatieve groepsdynamiek van groep 7 (eveneens schooljaar 2022/2023) heeft de school naar het oordeel van de Commissie afdoende gekeken naar zowel de sociaal-emotionele, als de pedagogische belangen van [leerling]. De belangenafweging is naar het oordeel van de Commissie volledig en zorgvuldig geweest, de school heeft voor [leerling] een rustige plek willen creëren waar hij volledig tot bloei kan komen en zijn talenten verder kan ontwikkelen.

De Commissie overweegt wel dat het alleen willen toelichten van het genomen besluit door de directeur, het niet openstaan voor de argumenten van klagers en het besluit de groepsindeling niet te wijzigen een erg strikte opstelling is. De Commissie meent dat er in geval van zwaarwegende en ten tijde van de besluitvorming onbekende argumenten altijd ruimte dient te zijn een beslissing te heroverwegen, maar stelt vast dat de argumenten van klagers en de zorgen omtrent zijn ontwikkeling niet als zodanig aan te merken zijn.

De Commissie twijfelt er niet aan dat [leerling] thuis heeft laten blijken ongelukkig te zijn onder het gegeven dat hij zonder zijn vriendjes en vriendinnetjes in een nieuwe klas wordt geplaatst en zich door de beslissing van de school benadeeld voelt. De school kon er ten tijde van het maken van de indeling echter nog geen rekening mee houden dat het vriendje waarmee [leerling] samen werd ingedeeld in de klas met ingang van het schooljaar 2023/2024 geen leerling meer zou zijn van de school. Overigens meent de school dat [leerling] ook met de andere leerlingen een klik heeft omdat hij met deze leerlingen gezamenlijk in een groep 8+ groep deelneemt vanwege hun niveau.

De Commissie stelt vast dat partijen een verschillende visie hebben op hetgeen het beste voor [leerling] is. Klagers menen dat hij het beste af zou zijn in de jaarklas 8, de school denkt dat [leerling] het beste tot zelfontplooiing komt in de combinatieklas. De Commissie zal, gelet op de beleidsruimte

die er bij de school bestaat, geen uitspraak doen over de vraag of een andere keuze beter zou zijn geweest voor [leerling].

De Commissie komt tot het oordeel dat de school, gelet op de door haar betrokken factoren en op grond van haar eigen professionele inzicht tot de genomen beslissing heeft kunnen komen.

V. Het oordeel van de Commissie

De Commissie verklaart de klacht ongegrond, maar ziet wel aanleiding voor het doen van een aanbeveling ten overvloede.

VI. Aanbeveling aan het bestuur

De Commissie adviseert het bestuur om in voorkomende gevallen, zeker in geval het een beperkt aantal leerlingen betreft zoals in deze casus, te overwegen de ouders van de leerlingen die in een andere groep worden geplaatst hierover telefonisch of per e-mail voorafgaand aan de algemene berichtgeving te berichten. Dit om te voorkomen dat de over te brengen boodschap de ouders en leerlingen 'rauw op het dak valt'. De Commissie wijst voorts op het belang ouders te informeren over de aanleiding voor de wijziging in de groepsindeling en de gehanteerde criteria.

Aldus gegeven op 25 september 2023 door mr. Joh.C. Westmaas, voorzitter, ing. J.T. Havinga MES en M. de Blaauw MEd, leden, in tegenwoordigheid van mr. D. le Pair - Roodenburg als secretaris.